

Tilsynsrapport
Randers Regnskov
2019

Rådet for Zoologiske Anlægs samlede vurdering

Denne tilsynsrapport i 2019 følger op på Rådet for Zoologiske Anlægs tidligere vurdering af Randers Regnskov, og gør status for udviklingen og kvaliteten af anlæggets arbejde.

Det er Rådet for Zoologiske Anlægs samlede vurdering i 2019, at Randers Regnskops opgavevaretagelse er

meget tilfredsstillende

Randers Regnskov står stærkt på de lovbestemte opgaver som formidling, avlssamarbejder, naturbevarelse og bidrag til forskning. Anlægget er - som ved rådets sidste besigtigelse - et anlæg, der med et strategisk afsæt, innovativt og engageret arbejder for at udvikle den samlede virksomhed kvalitativt.

Vurdering i 2017

Rådets samlede vurdering af Randers Regnskops opgavevaretagelse i 2017 var meget tilfredsstillende. Den skriftlige vurdering i 2017 kan læses [her](#).

Fakta om Randers Regnskov

Randers Regnskov er en selvejende institution. I tilknytning hertil er oprettet Randers Regnskops Ejendomsfond, der bl.a. har som formål at opføre, udleje og bevare bygninger og anlæg til brug for Randers Regnskov.

Randers Regnskov modtager statsligt driftstilskud i henhold til lov om statstilskud til zoologiske anlæg. Staten er anlæggets offentlige hovedtilskudsyder af driftstilskud.

Anlægget er en tropisk zoologisk have, og åbnede i 1996 med to kupler for henholdsvis Afrika og Asien. Sydamerikakuplen blev bygget til og åbnede i 2003. Saltvandsakvariet åbnede i 2005. Anlægget er senere udvidet med udendørs anlæg.

Anlægget samarbejder med en række interessenter, herunder zoo-organisationer og universiteter.

Nøgletal for Randers Regnskov 2018:

- Antal brugere var 232.500
- Samlede omsætning var 35,1 mio. kr.
- Anlægget rådede over 57 fastansatte årsværk
- Anlægget rådede over 3.200 m² til dyr i de tre kupler. Derudover udendørs anlæg.

Fokusområder

Arbejdsgrundlag

Det zoologiske anlæg er i henhold til zoooven forpligtet til at udarbejde en fireårig arbejdsplan, hvoraf det fremgår, hvilke opgaver anlægget vil forpligte sig til at udføre. Vedtægterne skal være godkendt af Kulturministeriet.

Anlægget har udarbejdet fireårig arbejdsplan for 2017-20. Anlæggets vedtægtsbestemte formål er i kort form formidling, bevaring, forskning og undervisning.

Ressourcegrundlag

Det zoologiske anlæg er forpligtet til at have en høj standard og et økonomisk grundlag, der gør det muligt at opretholde denne. Endvidere skal der være en fuldtidsansat zoolog.

a. Økonomi

Anlæggets samlede indtægter i 2018 var på 40,9 mio. kr. og fordeler sig således:

- Tilskud fra staten: 2,9 mio. kr.
- Tilskud fra kommune: 2,9 mio. kr.
- Egenindtjening: 35,1 mio. kr.

Årets resultat var på - 3,7 mio. kr. i 2018 og anlæggets egenkapital var på - 0,3 mio. kr. i 2018. Anlægget vurderer selv, at regnskabsresultatet for 2018 er "ikke-tilfredsstillende", jf. årsrapport 2018.

b. Medarbejdere

Anlægget rådede i 2018 over 57 fastansatte årsværk, heraf videnskabelige medarbejdere. Anlægget lever op til kravet i zoooven om en fuldtidsansat zoolog. I højsæsonen stiger antal ansatte med 30 sæsonarbejdere.

c. Bygninger

De bygningsmæssige rammer er velholdte, og anlægget renoverer og etablerer løbende nye dyreanlæg og publikumsfaciliteter.

Det Zoologiske Råds vurdering 2019

Randers Regnskov er et professionelt og veldrevet anlæg, der med et strategisk afsæt og med et højt ambitionsniveau arbejder engageret og innovativt for at udvikle den samlede virksomhed kvalitativt med fokus på formidling, avlssamarbejde, naturbevarelse og bidrag til forskning. Der er dog udfordringer med anlæggets økonomi.

Randers Regnskov har siden sidste besigtigelse gennemført nye anlægsprojekter, herunder ombygning og tematisering af café og planlagt etablering af en ny kuppel med nytænkende digital e-sport og digital port til regnskoven i Bigai, Ecuador.

Zoorådet vil følge udviklingen af den fortsatte realisering af anlæggets fireårsplan med interesse.

Rådet anbefaler:

- At anlægget konsoliderer anlæggets økonomi, så det er muligt fortsat at opretholde den høje standard i anlæggets virksomhed.

Formidling

Det zoologiske anlæg skal virke til fremme af formidling af kendskabet til vilde dyr. Anlægget skal have særlige formidlingsprogrammer rettet mod børn og unge, såvel når de besøger anlægget i og uden for skolesammenhæng. Anlægget skal have en tilfredsstillende formidling til gavn for de øvrige gæster.

Det Zoologiske Råds vurdering 2019

Randers Regnskovs formidling er på højt niveau, og deres formidlingsindsats ligger i fin forlængelse af deres formidlingsstrategi, hvor anlægget ønsker at give viden og begejstring for naturen og derved give besøgene engagement og lyst til at beskytte naturen.

Anlæggets tre kupler - hvor over halvdelen af dyrene i anlægget er fritlevende - udgør fortsat velegnede rammer om formidlingen af regnskovens dyreliv i naturliggende omgivelser, hvor de besøgene kan bevæge sig rundt og opleve dyrene.

Anlægget har etableret fine nytænkende elementer som f.eks. TropeCamp med overnatning i anlægget og den planlagte Tidsrejsen, hvor anlægget med støtte fra Nordeafonden og i samarbejde med bl.a. Museum Østjylland og lokale borgere udvikler ny udendørsattraktion med fem landskaber med dyr og planter, der hver repræsenterer en periode i dansk naturhistorie. Endvidere modig fremtidig satsning på ny kuppel til e-sport og inddragelse af regnskoven i Ecuador.

Der er i anlægget en god balance imellem dyrevelfærd/formidling og imellem naturoplevelse/kommercielle aktiviteter. Fin formidling på de sociale medier og fin skiltning.

God udvikling i antal elever, der modtager undervisning og niveauet af formidlingstilbud til skoleelever, herunder showroom for bevaring af biodiversitet.

Rådet anbefaler:

- At anlægget fastholder øget fokus på formidlingsprogrammerne for børn og unge.

Avlssamarbejder

Det zoologiske anlæg skal medvirke aktivt i arbejdet med at bevare truede vilde dyrearter, herunder relevant avlssamarbejde nationalt og internationalt med andre tilsvarende anlæg.

Det Zoologiske Råds vurdering 2019

Anlæggets avlssamarbejde er tilfredsstillende. Anlægget deltager i 25 avlsprogrammer og er EEP koordinator for 2 arter: vorteøgle og gilaøgle.

Naturbevarelse

Det zoologiske anlæg skal deltage i relevante naturbevaringsprojekter.

Det Zoologiske Råds vurdering 2019

Anlæggets naturbevaringsarbejde er på et meget højt niveau. Randers Regnskov arbejder lokalt med naturgenopretning, herunder udsætning af europæisk bison og udvikling af en nationalpark ved Fussingø i Randers.

Globalt er anlægget engageret i at bevare et helt økosystem i Bigai i den ecuadorianiske del af Amazonas, hvor anlægget har opkøbt 15 km² regnskov og forvalter det ved bl.a. ansættelse af skovvagter og lokal koordinator.

Randers Regnskavs Naturfond har til formål at styrke indsatsen for at bevare truede dyr og planter samt hele økosystemer.

Anlægget samarbejder med Kina om etablering af tropiske zoologiske haver som Randers Regnskov. Anlægget yder bl.a. rådgivning herom. Målet er at fremme positiv holdning over for naturpleje i Kina.

Bidrag til forskning

Det zoologiske anlæg skal virke til støtte for forskning.

Det Zoologiske Råds vurdering 2019

Anlæggets forskningsarbejde er på et tilfredsstillende niveau. Anlægget samarbejder med universiteter og relevante zoo-anlæg om forskning, og stiller sine ressourcer og viden til rådighed herfor. Anlægget har formaliserede samarbejdsaftaler med Aarhus Universitet, Aalborg Universitet og Universidad Central i Ecuador.

Anlægget har i 2018 finansieret Ph.d.-studerende med særligt fokus på bevaring af genetiske ressourcer ved biobanking og kryobevaring.

Baggrund

1. Vurderingsforløbet på Randers Regnskov

Det Zoologiske Råd besøgte Randers Regnskov den 10. maj 2019.

Tilstede var:

Fra Randers Regnskov:

- Bestyrelsesformand Louise Høeg, udpeget af region Midtjylland
- Direktør Henrik Herold
- Udstillingschef Brian Rasmussen
- Leder af formidling og naturbevarelse Asser Øllgaard
- Regnskabschef Ida Jensen

Fra Rådet for Zoologiske Anlæg:

- Christoffer Knuth (formand), direktør for Knuthenborg Safaripark
- Bo Skaarup, direktør for Naturhistorisk Museum Aarhus
- Catharina Eggers Dyrslæge, Ministeriet for Miljø- og Fødevarer
- Ernst H. Andresen Embedsdyrlæge, Ministeriet for Miljø- og Fødevarer
- Hanne Strager (næstformand). cand.scient.
- Jesper Stagegaard, direktør for Ree Park
- Maj Friis Munk Biolog, Ministeriet for Miljø- og Fødevarer

Fra Slots- og Kulturstyrelsen, sekretariat for rådet:

- Enhedschef Ole Winther
- Specialkonsulent Lise-Lotte Bjerre

Besøget foregik i anlægget og omfattede besigtigelse af anlægget og dialog med Randers Regnskoves ledelse om anlæggets opgavevaretagelse.

2. Om Rådet for Zoologiske Anlægs tilsyn

Rådet for zoologiske anlæg fører et løbende tilsyn med de zoologiske anlæg, der modtager statsligt driftstilskud, i henhold til lov om statstilskud til zoologiske anlæg (lov nr. 255 af 12/04/2000).

Formålet med at yde statsligt driftstilskud er i henhold til loven at tilskynde til en stadig højere grad af professionalisme i de zoologiske anlægs arbejde med formidling af viden om dyrene og deres levevis samt anlæggenes deltagelse i relevante avlssamarbejder og naturbevarelsesprojekter.

Som led i tilsynet foretager rådet faglige vurderinger af anlæggene. Den faglige vurdering baserer sig dels på anlæggets egen indberetning til Slots- og Kulturstyrelsen

samt på rådets besigtigelse af de enkelte anlæg. Rådet besigtiger anlæggene hvert andet år og følger op på besigtigelserne med en skriftlig vurdering af anlæggenes varetagelse af opgaverne efter loven. Rådets vurderinger tager udgangspunkt i zoo-lovens § 3, herunder:

- Anlæggets udvikling i forhold til den seneste 4-årsplan, tidligere vurderinger fra rådet samt evt. øvrige udviklingsplaner.
- Organisationsform herunder kravet i zoo-loven om en fuldtidsansat zoolog (cand. Scient.), øvrige tilskud fra offentlige myndigheder, nøgletal (samlet omsætning, antal årsværk, besøgende) samt udviklingen heraf.
- Ressourcegrundlag, herunder bygninger og anlæg.
- Formidling af viden om dyrene og deres levevis herunder særlige formidlingsprogrammer for børn og unge.
- Samarbejde, herunder avlssamarbejde nationalt og internationalt herunder hvilke samarbejder anlægget er koordinator for og hvilke man deltager i.
- Naturbevarelse, herunder hvilke projekter anlægget deltager i og på hvilket niveau.
- Status på anlæggets forskning – dels aktiviteter, hvor anlægget selv udøver forskning, dels aktiviteter, hvor anlægget bidrager ved at stille dyr/faciliteter og viden til rådighed for andres forskning.

Rådets vurdering bliver sammenfattet i en bedømmelse af anlæggets opgavevaretagelse efter følgende skala:

- Meget tilfredsstillende
- Tilfredsstillende
- Ikke helt tilfredsstillende
- Ikke tilfredsstillende

Tilsynsrapporten indeholder Rådets vurderinger af og eventuelle anbefalinger til anlæggets drift og fortsatte udvikling. Rapporten giver samtidig anlæggets kommunale tilskudsyder en viden om det enkelte anlægs virksomhed og de rammer, anlægget arbejder i.